

Askerî Yargıtayın kuruluşu hakkında Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 12.12.1962 - Sayı : 11280)

No.
127

Kabul tarihi
4.12.1962

Kuruluş

MADDE 1. — Askerî Yargıtay, bir Askerî Yargıtay Başkanı, bir II nci Başkan, bir Başsavcı, bir Başsavcı Başyardımcısı ve yeteri kadar Başsavcı yardımcısıyla dört daireden ibarettir.

Her dairede bir başkan yedi üye bulunur.

Askerî Yargıtay teşkilâtı Millî Savunma Bakanlığı kuruluş ve kadrolarında gösterilir.

Başkanların seçimi

MADDE 2. — Askerî Yargıtay başkanları ve Daire Başkanları Genel Kurulunca kendi üyeleri arasından gizli oyla ve dört yıl için üye tamsayısının üçte iki çoğunluğu ile ilk iki seçimde bu çoğunluk sağlanamadığı takdirde salt çoğunlukla seçilirler.

Üyeler ile Başsavcının seçimi

MADDE 3. — Askerî Yargıtay üyeleri ile Başsavcısı, hâkimlik niteliğine sahip 40 yaşını bitirmiş ve en az 10 yıl askerî hâkimlik veya askerî savcılık yapmış kimseler arasından, Askerî Yargıtay Genel Kurulunun üye tamsayısının salt çoğunluğu ile boş yerin üç misli olarak gösterdiği adaylar arasında Cumhurbaşkanınca seçilir.

Askerî Yargıtay dairelerinin görevi

MADDE 4. — Askerî Yargıtay daireleri, askerî mahkemelerce verilen karar ve hükümlerin inceleme merciidir, Ayrıca, kanunla gösterilen askerî işlere ait belli dâvalara ilk derece mahkemesi olarak bakar.

Başkanın görev ve yetkisi

MADDE 5. — Askerî Yargıtayda bütün idari işlerin yürütülmesi, üyelerin dairelere ayrılması, gereği halinde bir daireden diğer daireye geçici olarak verilmesi, adli işlerin dairelere dağıtılması ve İçtihatları Birleştirme Kuruluna ve Genel Kurula Başkanlık görevi Başkana aittir.

II nci Başkanın görev ve yetkileri

MADDE 6. — İçtihatları Birleştirme Kurulu ile Genel Kurula Başkanlık hususu dışında kalan işlerden Başkanın vereceği işleri yürütmek, Daireler Kuruluna Başkanlık etmek ve Başkanın bulunmadığı hallerde ona vekâlet etmek II nci Başkana aittir. II nci Başkanın da bulunmadığı hallerde bütün işler en kıdemli daire başkanı tarafından yürütülür.

İç çalışma esasları

MADDE 7. — Askerî Yargıtay iç çalışma esasları Genel Kurulca düzenlenir.

Genel Kurul

MADDE 8. — Askerî Yargıtay Genel Kurulu, Askerî Yargıtay başkanları ile üyelerinin tamamından kurulur. Genel Kurul üye tamsayısının beşte dördü ile toplanır. Ve kararlarını toplantıya katılanların üçte iki çoğunluğu ile verir.

Dairelerin toplanması

MADDE 9. — Askerî Yargıtay dairelerinden her biri bir başkan ve dört üye ile toplanarak karar ve hüküm verirler. Daire Başkanlarının bulunmadığı hallerde o dairede bulunan en kıdemli üye daire başkanlığı görevini yapar.

Daireler Kurulu

MADDE 10. — Askerî Yargıtay Daireler Kurulu, II nci Başkanın Başkanlığında 16 üyeden kurulur. Bu kurul daire başkanları ile başkanın seçeceği üyelerin katılması ile toplanır, karar verir. Ancak görüşülecek mesele hakkında evvelce dairelerdeki konuşma ve karara katılmış daire başkanı ve üyeler bu kurula katılamazlar. Konuşmalara katılmıyan daire başkanını Daireler Kurulunda o dairedeki en kıdemli üye temsil eder.

Daireler Kurulunun görevleri

MADDE 11. — Askerî Yargıtay Daireler Kurulu, askerî mahkemelerden verilen direnme kararları ile Askerî Yargıtay dairelerinden çıkan kararlara karşı Başsavcılık tarafından yapılan itirazları inceler. Ve ilk derece mahkemesi olarak Askerî Yargıtay dairelerince verilen kararları Temyizen tetkik eder.

İçtihatları Birleştirme Kurulunun toplanması

MADDE 12. — Askerî Yargıtay İçtihatları Birleştirme Kurulu, Başkanın Başkanlığında II nci Başkan, daire başkanları ve her daireden Başkanın uygun göreceği en az beşer üyenin katılması ile toplanır ve karar verir. Bu toplanma ve kararlarda Başsavcı veya Başsavcı Yardımcısı hazır bulunur ve oya katılır.

İçtihatları Birleştirme Kurulunun görevleri

MADDE 13. — Askerî Yargıtay İçtihatları Birleştirme Kurulu :

A) Askerî Yargıtay dairelerinden biri belirilmiş bir içtihadından dönmek isterse veya benzer olaylarda kendisinin veya diğer bir dairenin yahut Daireler Kurulunun veya Yargıtay Genel Kurul ve Büyük Genel Kurulunun evvelki bir karar veya içtihadına aykırı karar vermişse;

B) Askerî Yargıtay Daireler Kurulu benzer olaylarda kendisinin veya Yargıtay Genel Kurul veya Büyük Genel Kurulunun evvelki bir karar veya içtihadına aykırı karar vermişse;

İş Askerî Yargıtay İçtihatları Birleştirme Kurulunda incelenir.

Bu hallerde ilgili daire başkanı veya aykırı kararlar veren dairelerin başkanlarından biri yahut II nci Başkan içtihattan dönüşün veya aykırılığın nedenini açıklıyan raporu aykırı kararların benzerleri ile beraber Askerî Yargıtay Başkanına verir. Bu rapor ve karar benzerlerinin Kurula katılacak üyelere dağıtılmasından en az 10 gün sonra iş İçtihatları Birleştirme Kurulunda incelenir.

İçtihatları Birleştirme Kurulunca verilmiş bir kararın değiştirilmesini veya kaldırılmasını gerektirecek bir durumun ortaya çıktığı Askerî Yargıtay Başkanlığına gerekçesiyle bildirilirse Başkanlık bu isteği kapsıyan dilekçe veya yazıyı İçtihatları Birleştirme Kuruluna verir. İçtihat-

ları Birleştirme Kurulunda bu şekildeki başvuruların görüşülebilmesi için üye tamsayısının salt çoğunluğu ile karar verilmek gereklidir.

Askerî Yargıtay kararlarının etkisi

MADDE 14. — Askerî Yargıtay Daireler Kurulu kararlarıyla İçtihatları Birleştirme Kurulu kararları askerî mahkemeler ile Askerî Yargıtay dairelerini bağlar.

Kararların verilisinde oy yeterliği

MADDE 15. — Askerî Yargıtay dairelerinde, Daireler Kurulunda ve İçtihatları Birleştirme Kurulunda kararlar oy çokluğu ile verilir.

Oyların toplanışı

MADDE 16. — Askerî Yargıtay dairelerinde, Daireler Kurulunda oylar evvelâ raportör üye ve bundan sonra en kıdemsiz üyeden başlanılmak üzere kıdem sırasına göre toplanır. İçtihatları Birleştirme Kurulunda ise en kıdemsiz üyeden başlanılmak suretiyle kıdem sırasına göre oy verilir. Başkan her iki durumda da en son oy verir.

Genel Sekreterlik ve sekreterlik

MADDE 17. — Askerî Yargıtay Başkanlığına bağlı olmak ve ona ait bütün idari işleri görmek üzere, hizmet çeşitlerine göre kısımları da kapsıyan bir Genel Sekreterlik ile her dairede ve Daireler Kurulunda ve ayrıca Başsavcılık emrinde görev ve işleyiş şekilleri ve kadroları eylemli kadro cetveline ithal edilmek üzere Askerî Yargıtay Genel Kurulu tarafından düzenlenecek bir sekreterlik teşkilâtı kurulur.

Adli tatil

MADDE 18. — Barışta umumi adli tatil Askerî Yargıtayda da aynen uygulanır.

Yeni dairelerin kurulması

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu kanunun yürürlüğe girmesiyle birinci maddede yazılı dört daireden iki dairenin kurulması şarttır. Diğer iki daire bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki yıl içinde kurulur. Ancak dört dairenin kurulması tamamlanuncaya kadar 10 ncu maddedeki daireler kurulu II nci Başkanın Başkanlığında 9 üyeden teşekkül eder.

Üyelik hukukunun saklı olması

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, evvelce üye seçilen ve halen Silâhlı Kuvvetlerde görevli olan adli üyeler ile Askerî Yargıtayda mevcut adli üyeler ve II nci Başkan ve Başsavcının üyelik hukuku saklıdır.

Seçimlerde üye tamsayısı

Geçici MADDE 3. — Askerî Yargıtayda; bu kanunla kurulan veya kurulacak olan daireler için, noksan olan başkanlarla üyeler ve Başsavcının seçiminde; seçim tarihinde var olan II nci Başkan, adli üyeler ve Başsavcı ile geçici ikinci maddede üyelik hakları saklı tutulan diğer adli üyeler, Askerî Yargıtay üye tamsayısı kabul olunur. Ancak Başkanlar ve Başsavcının seçimi, iki daire üyelerinin seçimi tamamlandıktan sonra onların da katılmasıyla yapılır.

Yürürlükten kaldırılan maddeler

MADDE 19. — Askerî Yargılama Usul Kanununun 39, 41, 42, 45, 46, 47, 48, 57, 248 nci maddeleri ve 78 sayılı Kanunla değiştirilen 40 ve 43 ncü maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

Kanunun yürürlüğe girmesi

MADDE 20. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Kanunun yürütülmesi

MADDE 21. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

8 Aralık 1962

	Millet Meclisi,		Cumhuriyet Senatosu
	_____		_____
Cumhurbaşkanlığına yazılan tezkerenin tarih ve numarası	: 7.12.1962	1/142	1/115
Bu kanunun yayımının Başbakanlığa bildirildiğine dair Cumhurbaşkanlığından gelen tezkere- nin tarih ve numarası	: 8.12.1962	4/306	

Bu kanunun görüşmelerini gösteren tutanakların Cilt, Birleşim ve Sayfa numaraları :

Millet Meclisi Tutanak Dergisi			C. Senatosu Tutanak Dergisi		
Cilt	Birleşim	Sayfa	Cilt	Birleşim	Sayfa
_____			_____		
3	55	349	5	96	687
8	134	215	7	11	102
	135	249:259,260:266	13		237:244

Millet Meclisi 319 S. Sayılı basmayazı Millet Meclisi 135 nci Birleşim Tutanak Dergisine, Cumhuriyet Senatosu 13 S. Sayılı basmayazı Cumhuriyet Senatosu 13 ncü Birleşim Tutanak Dergisine bağlıdır.

Bu kanunu görüşen komisyonlar : Millet Meclisi Millî Savunma ve Adalet komisyonları ile Cumhuriyet Senatosu Millî Savunma, Adalet ve Anayasa komisyonları